

A close-up photograph of a dark beetle, possibly a ground beetle, resting on a patch of soil. The beetle is positioned diagonally across the frame, with its head towards the bottom right. The soil is light brown and has a crumbly, porous texture. The lighting is natural, highlighting the texture of both the beetle and the soil.

Natura 2000 - handleplan

Oreby Skov

Natura 2000-område nr. 181
Habitatområde H180

Kolofon

- Titel:** Natura 2000-handleplan, Oreby Skov
- Udarbejdet af:** Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Vordingborg Kommune, Natursekretariatet, Østergårdsstræde 1A, 4772
Langebæk
- Hovedredaktion:** H.C. Gravesen, Naturstyrelsen
Carsten Horup og Stefan Skov, Vordingborg Kommune
- År:** 2012
- Forsidefoto:** Henning Pedersen
- Kort:** Copyright © Kort- & Matrikelstyrelsen
- ISBN nr.:** 978-87-7279-556-0

Må citeres med kildeangivelse

Forord

Kommunerne skal udarbejde handleplaner for, hvordan statens Natura 2000-planer vil blive realiseret inden for kommunernes geografiske område på land og kystnære områder

Naturstyrelsen har ansvaret for at udarbejde og gennemføre handleplaner for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.

Når handleplanerne er vedtaget, skal kommunerne og Naturstyrelsen i gang med de konkrete tiltag som skal sikre, at handleplanerne kan gennemføres.

Den konkrete indsats på et areal forventes i stort omfang udmøntet ved, at lodsejeren søger om tilskud fra en række særlige tilskudsordninger under Landdistriktsprogrammet. For nærmere information henvises til [NaturErhvervsstyrelsen](#) og for skovbevoksede arealer til [Naturstyrelsen](#).

Indholdsfortegnelse

Kolofon	2
Forord.....	3
Indholdsfortegnelse.....	4
Baggrund.....	5
Sammendrag af den statslige Natura 2000-plan	6
Mål for planperioden.....	8
Forventede metoder og forvaltningstiltag	9
Prioritering af den forventede forvaltningsindsats.....	10
Forventet effekt.....	11
Særlig Miljøvurdering – SMV	11
Bilag 1: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag.....	12
Bilag 2: Fordeling af indsats mellem handleplan-myndigheder	13
Bilag 3: Kort med kortlagte skovnaturtyper	14
Bilag 4: Forklaring af Natura 2000-begreber m.m.	15

Baggrund

Der er udarbejdet statslige Natura 2000-planer for 246 Natura 2000-områder, som kan findes her: [Natura 2000-plan](#).

Denne handleplan er en udmøntning af Natura 2000-plan for område 181 Oreby Skov

Handleplanen er udarbejdet af Naturstyrelsen og Vordingborg Kommune.

Naturstyrelsen er ansvarlig for hele handleplanen, da indsatsen i 1. planperiode alene vedrører skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Naturstyrelsen sikrer gennemførelse af handleplanen inden udgangen af år 2021.

Vordingborg Kommune er ansvarlig for de lysåbne naturtyper på udpegningsgrundlaget, men da disse naturtyper ikke er kortlagte, indgår de ikke i planlægningen for 1. planperiode.

Handleplanen er udarbejdet med hjemmel i miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 932 af 24/9 2009), bekendtgørelse nr. 1117 af 25/11 2011 om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner og bekendtgørelse nr. 1116 af 25/11 2011 om tilvejebringelse af Natura 2000-skovplanlægning.

Det fremgår af lovgivningen:

- at en handleplan skal indeholde:
 - en prioritering af handleplan-myndighedens forventede forvaltningsindsats i planperioden
 - en angivelse af mål og forventet effekt for de enkelte aktiviteter
 - de forventede metoder og forvaltningstiltag, som handleplan-myndigheden vil tage i brug for at forbedre naturtilstanden eller fastholde gunstig bevaringsstatus
- at en handleplan ikke må stride imod retningslinjer fastsat i den statslige Natura 2000-plan.
- at en handleplan skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelse af handleplanen.

Alle myndigheder skal i deres arealdrift, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt lægge Natura 2000-planen og -handleplanen til grund.

I handleplanen anvendes en række Natura 2000-begreber m.m., som er defineret nærmere i bilag 4.

Sammendrag af den statslige Natura 2000-plan

Natura 2000-område nr. 181 Oreby Skov

Områdebeskrivelse

Dette Natura 2000-område udgøres af en del af Oreby Skov vest for Vordingborg. Skovarealet ligger kystnært med primært mellemaldrende og ældre bøge-bevoksninger. Skovbunden er forblæst, hvilket har givet en stor del af området karakter af morbund, i modsætning til resten af Oreby Skov, der er mere muldbundspræget.

Naturtyperne strandvold med enårige planter, strandvold med flerårige planter og strandeng er på udpegningsgrundlaget for området, men er ikke kortlagt.

Det samlede areal er på 29 ha.

Vigtigste naturværdier

Området er levested for den sjældne bille, eremit. I dele af området er der gamle træer med hulheder og soleksponerede kroner og stammer, som udgør de vigtigste betingelser for denne arts bevaringstilstand. Ved sidste overvågning af bestanden i 2008 blev der fundet tegn på eremit i 2 gamle træer. De angivne fund ligger dog uden for Natura 2000-området.

En anden meget sjælden art, der findes i området, er sværd-skovlilje, en orkidéart som kun findes få steder i landet. Regionalt er der et særligt ansvar for at bevare den, da over halvdelen af den danske bestand antages at vokse her.

Skovnaturtypen bøgeskov på morbund udgør den største del af bøgeskoven i området. De to skovnaturtyper, egeblandskov og bøgeskov på muldbund findes med hver en enkelt bevoksning.

Trusler mod områdets naturværdier

Eremitbestandene ligger langt fra hinanden. Den nærmeste kendte population er Lekkende Dyrehave ca. 12 km væk, og eremitten kan højst sprede sig nogle få hundrede meter fra et eksisterende værtstræ. Den er derfor i fare for at uddø.

Manglende værtstræer for eremit er en betydelig trussel for denne art på både kort og langt sigt. Hugst af gamle løvtræer med hulheder eller fjernelse af døde træer med stor stammediameter ødelægger eremittens levesteder. Værtstræet skal yderligere være solbeskinnet, og derfor er opvækst af vedplanter i umiddelbar nærhed uønsket.

Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyper forringes eller ødelægges, eller at skovnaturtyper konverteres til skovnaturtyper, der ikke er omfattet af habitatdirektivet.

Atmosfærisk næringsstofftilførsel overskrider tålegrænsen for alle skovnaturtyperne i Natura 2000-området.

Målsætning

I området er der helt særlig fokus på den sjældne bille, eremit. Området er et af de få kendte levesteder for denne art. Arten er truet i EU. Uden en særlig indsats er der risiko for, at arten forsvinder fra området.

Gunstig bevaringsstatus skal sikres gennem bevaring og genopretning af dens levesteder, og sikring af gode spredningsmuligheder. Artens robusthed overfor forandringer sikres ved tilstrækkelig store bestande, bl.a. ved en fortsat tilgang af nye værtstræer, som arten naturligt vil kunne sprede sig til. Der skal yderligere skabes mulighed for, at arten kan sprede sig til nærliggende mulige levesteder udenfor Natura 2000-området.

Skovnaturtyperne skal sikres en gunstig bevaringsstatus.

Indsats i 1. planperiode

For eremitten skal der iværksættes en særlig indsats, idet potentielle værtstræer skal findes og sikres mod fældning på relevante arealer beliggende uden for Natura 2000-området, men i en kort afstand fra levesteder i habitatområdet.

Inden for Natura 2000-området skal eksisterende og potentielle værtstræer for eremit sikres mod hugst og fjernelse, inkl. døde stammer og større nedfaldne grene.

Endelig skal der udføres en særlig indsats for eremitten ved at det samlede antal af eksisterende og potentielle værtstræer skal øges, for at skabe gode muligheder for spredning til og udvikling af nye levesteder. Samtidig skal der skabes optimale lysforhold omkring eksisterende og udvalgte mulige værtstræer for eremit.

Indsatsen for skovene vil helt overvejende dreje sig om beskyttelse af skovarealerne, samt sikring af en skovnaturtypebevarende drift og pleje.

Mål for planperioden

(Natura 2000-planens indsatsprogram)

Natura 2000-planens indsatsprogram er bindende retningslinjer for handleplanen i første planperiode, og anvendes derfor som handleplanens mål. Dette indsatsprogram skal være gennemført med udgangen af år 2015, dog år 2021 for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Indsatsprogrammet vedrører alene naturtyper og arter, som er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, jf. bilag 1.

Indsatsprogrammet er på side 14 – 16 i [Natura 2000-planen](#).

Her er et sammendrag af Natura 2000-planens indsatsprogram:

Naturtyper

- ❖ De lysåbne terrestriske naturtyper sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje.
- ❖ Skovnaturtyper sikres. Der kan være tale om en dynamisk situation, hvor det ikke nødvendigvis er de samme forekomster, der over tid bidrager til sikring af en skovnaturtype.
- ❖ Skovnaturtyper sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje eller udlægges i særlige tilfælde til urørt skov.

Arter

- ❖ Eksisterende og potentielle værtstræer for eremit sikres mod hugst. Også døde stammer og større nedfaldne grene sikres mod fjernelse.
- ❖ Det samlede antal af eksisterende og potentielle værtstræer for eremit skal øges for at skabe gode muligheder for spredning til og udvikling af nye levesteder.
- ❖ Der skabes optimale lysforhold omkring eksisterende og udvalgte mulige værtstræer for eremit.
- ❖ Potentielle værtstræer for eremit sikres på relevante arealer beliggende uden for Natura 2000-området, men i en kort afstand fra levesteder i habitatområdet.

Indsatser som forventes gennemført via anden planlægning end handleplanen:

Husdyrgodkendelsesloven: Reduktion af kvælstof-deposition fra luften på områdets naturtyper sker ved administration af denne lov.

Forventede metoder og forvaltningstiltag

Her angives de metoder og forvaltningstiltag, som forventes at skulle anvendes for at opfylde handleplanens mål. Der angives dog *ikke* metoder og forvaltningstiltag for offentlige arealer, hvor lodsejerne selv udarbejder drifts- og plejeplaner for at gennemføre Natura 2000-planen.

Den konkrete indsats på et areal forventes i stort omfang udmøntet ved, at lodsejeren søger om tilskud fra en række særlige tilskudsordninger under Landdistriktsprogrammet. For nærmere information henvises til [NaturErhvervsstyrelsen](#) og – for skovbevoksede arealer – til [Naturstyrelsen](#).

De forventede metoder og forvaltningstiltag angives først for *naturtyperne* på udpegningsgrundlaget, derefter for *arterne* på udpegningsgrundlaget, jf. bilag 1.

Hovedparten af arealet med naturtyper er kortlagt, og kan ses på hjemmesiden [PRIOR](#). Der er medtaget et skøn over omfanget af de enkelte metoder og forvaltningstiltag for disse kortlagte arealer, herunder et skøn over omfanget af igangværende indsatser, der bidrager til at gennemføre handleplanens mål.

Her beskrives de enkelte metoder og forvaltningstiltag:

Naturtyper

Sikring af skovnaturtyper

Det fremgår af Natura 2000-planens indsatsprogram, at ”*skovnaturtyper sikres*”. Det vil primært ske ved at sikre en skovnaturtypebevarende drift og pleje. Der skønnes at være behov for, at i størrelsesordenen 12 – 13 ha. omfattes af en skovnaturtypebevarende drift og pleje.

Generelt skal der være en særlig beskyttelsesindsats af skovnatur, der er i høj tilstand. Det skal bidrage til at bevare de ekstraordinære naturværdier. Se nærmere i bilag 4 under ”Skovnaturtypebevarende drift og pleje”.

Arter

Sikring af velegnede levesteder for eremit

Igangværende indsats:

- Ingen

Behov for ny indsats:

- Ca. 30 træer, der ved sidste overvågning i 2008 blev vurderet som eksisterende og potentielle værtstræer, sikres efter gældende tilskudsordninger.
- Med henblik på at øge antallet af velegnede levesteder for eremit, sikres yderligere ca. 20 - 30 egnede træer samt liggende og stående dødt ved.
- Ved rydning af tætstående skyggegivende træer sikres optimale lysforhold omkring eksisterende, potentielle og nye værtstræer.
- 10 – 20 eksisterende og potentielle værtstræer udenfor Natura 2000-området (kort afstand) sikres.

Prioritering af den forventede forvaltningsindsats

Indsatsen i 1. planperiode skal standse tilbagegangen for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget. I Natura 2000-planen er dette mål udmøntet i fire sigtelinjer:

1. Sikring af tilstanden af eksisterende naturarealer og arter
2. Sikring af de små naturarealer
3. Sikring af naturtyper og levesteder som ikke er beskyttede
4. Indsats for truede naturtyper og arter

De fire sigtelinjer lægger niveauet for den indsats, som handleplanmyndighederne skal gennemføre, og er udtryk for den nationale prioritering i 1. planperiode.

Her beskrives de dele af indsatsprogrammet, som handleplanmyndighederne forventes at gennemføre med særligt fokus og tidligt i planperioden:

Tidlig opsøgende/faciliterende indsats

- Indsats for eremit
- Indsats for skovnaturtyperne

Forventet effekt

Her beskrives den forventede naturmæssige effekt ved at gennemføre de enkelte aktiviteter. Den faktiske naturmæssige effekt for naturtyper og arter vil løbende blive fulgt i det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

Skovnaturtyper:

- *Skovnaturtypebevarende drift og pleje*

Med den *skovnaturtypebevarende drift og pleje* beskyttes skovnaturtyperne mod gødskning, sprøjtning og yderligere afvanding. I nogle tilfælde etableres mere naturlige vandstandsforhold. Der sikres nogle af de naturmæssigt vigtige strukturer, f.eks. vedvarende skovdække, en vis andel uforstyrret jordbund, hule og døde træer. De karakteristiske træarter for skovnaturtyperne fremmes, og invasive arter kan bekæmpes. I særlige tilfælde plejes skovnaturtyperne med gamle driftsformer såsom skovgræsning og stævning. Den samlede forventede effekt er en sikring af skovnaturtyperne. Billen eremit vil få forbedret dens levesteder i kraft af bevaring af træer med hulheder samt dødt ved.

Arter:

- *Eremit*

Den samlede forventede effekt for billen eremit er, at der sikres velegnede levesteder i og i kort afstand uden for Natura 2000-området. Og dermed en forbedring af artens levesteder og spredningsmuligheder.

Særlig Miljøvurdering – SMV

Natura 2000-handleplanen er som udgangspunkt omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer (Lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009).

For samtlige statslige Natura 2000-planer er der foretaget en strategisk miljøvurdering. Natura 2000-handleplanen har et indhold, der ikke adskiller sig fra de oplysninger, som allerede er givet i de miljøvurderede statslige Natura 2000-planer.

Da Natura 2000-handleplanen ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser eller yderligere vil kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt, er handleplanen ikke omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer.

Bilag 1: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 180:

Nr.	Naturtype/art	Handleplan-myndighed		I alt
		Vordingborg Kommune	Naturstyrelsen	
1210	Strandvold med enårige planter			<i>ej kortlagt</i>
1220	Strandvold med flerårige planter			<i>ej kortlagt</i>
1330	Strandeng			<i>ej kortlagt</i>
9110	Bøg på mor		10,8	10,8
9130	Bøg på muld		0,9	0,9
9160	Ege-blandskov		0,7	0,7
	Eremit			<i>ej kortlagt</i>
I alt			12,4	12,4

Bilag 2: Fordeling af indsats mellem handleplan-myndigheder

I Natura 2000-planens indsatsprogram er der retningslinjer, hvor der er behov for en nærmere afklaring af, hvem der følger op på retningslinjerne. Det drejer sig om følgende retningslinjer:

Der sikres velegnede levesteder for eremit i Natura 2000-området

Der sikres velegnede levesteder for eremit i kort afstand uden for Natura 2000-området

Sikring af skovnaturtypebevarende drift og pleje

Der er aftalt følgende opgavefordeling mellem handleplan-myndigheder i Natura 2000-området:

	Handleplan-myndighed		Total
	Vordingborg Kommune	Naturstyrelsen	
Sikring og pleje af levesteder for eremit i Natura 2000-området	-	50 - 60 træer	50 - 60 træer
Sikring og pleje af levesteder for eremit udenfor Natura 2000-området	-	10 – 20 træer	10 – 20 træer
Sikring af skovnaturtypebevarende drift og pleje	-	12-13 ha	12-13 ha

Bilag 3: Kort med kortlagte skovnaturtyper

© Kort- & Matrikelstyrelsen

Bilag 4: Forklaring af Natura 2000-begreber m.m.

Begreb	Forklaring
Natura 2000	Natura 2000 er et netværk af områder i EU med særligt værdifuld natur. Natura 2000 er en samlebetegnelse for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder. I Danmark tales om internationale naturbeskyttelsesområder, som også rummer Ramsarområder, og består af et eller flere af disse særligt udpegede områder. Natura 2000-områderne kan ses i Danmarks Miljøportal . Der er mere information om Natura 2000 på Naturstyrelsens hjemmeside
Udpegningsgrundlag	Udpegningsgrundlaget er en fællesbetegnelse for de arter og naturtyper, som findes indenfor et internationalt beskyttelsesområde og som er omfattet af listerne i habitatdirektivet eller fuglebeskyttelsesdirektivet, som forudsætter udpegningsgrundlag af beskyttelsesområder. Du kan finde udpegningsgrundlag her: Udpegningsgrundlag .
Naturtyper	Naturtyperne er defineret nærmere i " Habitatbeskrivelser, årgang 2010 ". Endvidere er alle danske naturtyper beskrevet på Naturstyrelsens hjemmeside .
Lysåbne terrestriske naturtyper	I Danmark er der 35 lysåbne terrestriske naturtyper: 1210 (Enårig vegetation på strandvolde) , 1220 (Flerårig vegetation på stenede strande) , 1230 (Klinter eller klipper ved kysten) , 1310 (Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter) , 1320 (Vadegræssamfund) , 1330 (Strandenge) , 1340 (Indlands-strandenge) , 2110 (Begyndende klitdannelser) , 2120 (Hvide klitter og vandremiler) , 2130 (Stabile kystklitter med urtevegetation) , 2140 (Stabile kalkfattige klitter med <i>Empetrum nigrum</i>) , 2160 (Kystklitter med havtorn) , 2170 (Kystklitter med gråris) , 2190 (Fugtige klitlavninger) , 2250 (Kystklitter med enebær) , 2310 (Indlandsklitter med lyng og visse) , 2320 (Indlandsklitter med lyng og revling) , 2330 (Indlandsklitter med åbne græsarealer med sandskæg og hvene) , 4010 (Våde dværgbusksamfund med klokkelyng) , 4030 (Tørre dværgbusksamfund (heder)) , 5130 (Enebærkrat på heder, overdrev eller skrænter) , 6120 (Tørketålende græsvegetation på kalkrig jordbund) , 6210 (Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund) , 6230 (Artsrige overdrev) , 6410 (Tidvis våde enge) , 6430 (Bræmmer med høje urter) , 7110 (Aktive højmoser) , 7120 (Nedbrudte højmoser) , 7150 (Lavninger på tørv med <i>Rhynchosporion</i>) , 7210 (Kalkrige moser og sumpe med hvas avneknippe) , 7220 (Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand) , 7230 (Rigkær) , 7140 (Overgangstyper af moser og hængesæk) , 8220 (Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter) , 8230 (Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund) .
Sø- og vandløbsnaturtyper	I Danmark er der 7 sø- og vandløbsnaturtyper: 3110 (Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller) , 3130 (Ret næringsfattige søer og vandhuller) , 3140 (Kalkrige søer og vandhuller med kransnålagler) , 3150 (Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter) , 3160 (Brunvandede søer og vandhuller) , 3260 (Vandløb med vandplanter) , 3270 (Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter) .
Skovnaturtyper	I Danmark er der 10 skovnaturtyper: 2180 (Skovklit) , 9110 (Bøg på mor) , 9120 (Bøg på mor med kristtorn) , 9130 (Bøg på muld) , 9150 (Bøg på kalk) , 9160 (Ege-blandskov) , 9170 (Vinteregeskov) , 9190

	(Stilkege-krat) , 91D0 (Skovbevokset tørvemose) , 91E0 (Elle- og askeskov) .
Kortlægning	Under forarbejdet til Natura 2000-planerne er en række naturtyper kortlagt ved en fysisk gennemgang af habitat-områderne. Naturtyperne er afgrænset og identificeret, og der er registreret oplysninger om struktur og artsindhold på arealerne. De kortlagte områder kan f.eks. findes på PRIOR .
Tilstandsklasse	Tilstandsklassen er udtryk for naturkvaliteten af den enkelte kortlagte naturtype. Tilstandsklassen er beregnet på baggrund af strukturindikatorer og artsdata, som er indsamlet ved kortlægningen. Ud fra strukturindikatorerne beregnes et strukturindeks, og tilsvarende beregnes et artsindeks ud fra de indsamlede artsdata. Hver især fortæller de to indeks noget om de aktuelle livsvilkår og den seneste historie på arealet. Tilstanden er en sammenvejning af de to indeks. Der er 5 tilstandsklasser: I. Høj tilstand II. God tilstand III. Moderat tilstand IV. Ringe tilstand V. Dårlig tilstand De to øverste klasser I og II opfylder Habitatdirektivets krav til gunstig bevaringsstatus under forudsætning af, at der foreligger en prognose der siger, at arealet også i fremtiden vil kunne opretholde den høje eller gode tilstand. Tilstandsklasse (inkl. struktur- og artstilstand) for en kortlagt naturtype kan ses på PRIOR .
Gunstig bevaringsstatus	En naturtypes bevaringsstatus er gunstig, når: - arealet med naturtypen i det naturlige udbredelsesområde er stabilt eller øges - den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for naturtypens opretholdelse, er til stede og vil være det fremover. - bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for naturtypen, er gunstig. En arts bevaringsstatus anses for gunstig, når: - bestandsudviklingen viser, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv - artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang eller vil blive mindsket - der er og sandsynligvis fortsat vil være et tilstrækkeligt stort levested til på lang sigt at bevare artens bestande
Natura 2000-plan	Natura 2000-planen fortæller, hvordan man skal behandle hvert af de 246 Natura 2000-områder, så man stopper tilbagegangen for naturtyper og arter i det enkelte område. Natura 2000-planen indeholder en basisanalyse af områdets aktuelle naturtilstand og trusler, mål for naturtilstanden og et indsatsprogram. Natura 2000-plan kan findes på Naturstyrelsens hjemmeside .
Natura 2000-handleplan	Natura 2000-planen udmøntes i handleplaner. En kommune skal således udarbejde en handleplan for, hvordan Natura 2000-planen vil blive realiseret inden for kommunens geografiske område på land og kystnære områder. Kommunen skal efterfølgende sikre, at handleplanen gennemføres. På tilsvarende måde har Naturstyrelsen ansvaret for at udarbejde og gennemføre handleplaner for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.
Offentlige lodsejeres drifts- og	Offentlige lodsejere har mulighed for selv at udarbejde drifts- og

plejeplaner	plejeplan som opfølgning på en Natura 2000-plan. I Natura 2000-handleplanen skal der være resuméer af de offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner.
Invasive arter	Invasive arter dækker over plante- og dyrearter, der af mennesket er blevet flyttet fra en del af verden til en anden og her påvirker hjemmehørende arter negativt. Et almindeligt brugt eksempel er kæmpe-bjørneklo, som er ført til Danmark fra Kaukasus og nu giver problemer i eksempelvis moser, hvor den udkonkurrerer hjemmehørende plantearter.
Skovnaturtypebevarende drift og pleje	I Natura 2000-tilskudsordning for skov er den skovnaturtypebevarende drift og pleje defineret på følgende måde: Alle arealer omfattes af en basissikring med følgende indhold: <ul style="list-style-type: none"> • Vedvarende skovdække • Ved skovdrift skal de karakteristiske træarter for skovnaturtypen fremmes • Ved foryngelse skal der anvendes en naturvenlig foryngelse • Ingen gødskning, kalkning eller kemisk bekæmpelse • Uforstyrret jordbund på mindst 2/3 af arealet • Ingen øget afvanding • Bevaring af eksisterende dødt ved og træer med hulheder • Plejeret til handleplan-myndigheden til bekæmpelse af arter, der optræder invasivt Som minimum skal alle arealer i tilstandsklasse 1 omfattes af en supplerende sikring med én eller flere af følgende tiltag: <ul style="list-style-type: none"> • Bevaring af store træer til død og henfald • Bekæmpelse af invasive arter • Etablering af naturlige vandstandsforhold • Forberedelse til skovgræsning
Urørt skov	I Natura 2000-tilskudsordning for skov omfatter udlæg til urørt skov følgende restriktioner: <ul style="list-style-type: none"> • Ingen skovdrift • Ingen fjernelse af levende eller døde træer • Ingen gødskning, kalkning eller kemisk bekæmpelse • Ingen forstyrrelse af jordbunden • Ingen oprensning eller nygravning af grøfter • Plejeret til handleplan-myndigheden til bekæmpelse af arter, der optræder invasivt

